

L'ADÉU A UN REFERENT DE LES LLETRES EBRENQUES

OPINIÓ

Marina Pallás
periodista

El mestre del meu mestre

No el vaig tenir de professor, però sí un professor que em va parlar molt d'ell. Això és el primer que diré. Perquè aquestes línies les podrien escriure molts altres molt millor i amb més motius que no pas jo. No són precisament poques les persones que l'han estimat.

El primer cop que vaig sentir parlar de Manuel Pérez Bonfill va ser a una classe de Manel Ollé, quan jo tenia 16 anys. Manel Ollé no s'ha cansat mai de reivindicar-lo i de donar-lo a conèixer entre les generacions joves. Tot seguit vaig trobar un exemplar d'*Amb algunes branques d'olivera* a una prestatgeria de casa, i el meu pare em va explicar que va ser un dels seus primers professors de català al cap de poc d'arribar a Tortosa.

Dos homes importants per a mi, el meu pare i el meu mestre, coincidien en l'excepcionalitat de Manuel Pérez Bonfill. I crec que tots a la classe de batxillerat vam heretar la certesa per a tota la vida que ens trobàvem davant d'un homenot de l'Ebre, i aquella estima per un professor que no era a la tarima però que planava per tota l'aula.

Fa dos anys i mig el van nomenar fill predilecte de Tortosa i vaig tenir l'ocasió d'entrevistar-lo per aquest mateix SETMANARI L'EBRE. Jo llavors era una periodista encara més inexperta que ara, que feia poc temps que es guanyava les garrofes a la professió, i suposo que el pobre Manuel es va trobar amb una noia que sabia ben poques coses però que li agradava escoltar. Encara guardo l'arxiu de

la gravació d'aquella tarda d'hivern. Feia dos mesos l'havien atropellat quan anava a buscar el diari, però em mirava encara fort, amb uns ulls que somreien des de la cadira de rodes. Recordo el seu somriure franc, la seua mirada, el

seu enginy. No és fàcil obrir la porta de casa teua a una estranya, i Anna M. Bel i ell em van acollir. Vaig veure la seua primera màquina d'escriure. Em van explicar que se la va regalar la seua mare quan era adolescent. Va ser requiesada quan va ser detingut abans de la mort de Franco, però després d'un temps va poder recuperar-la. La màquina estava envoltada de llibres. Per tota la casa hi havien llibres. Em va dir que era el que més li agradava a la vida, llegir. Abans de marxar li vaig demanar un consell i em va dir: "sigues fidel a tu mateix perquè, en conseqüència, no podràs ser fals entre els teus semblants". Així és.

Des de fa dos anys érem veïns. He tingut la sort de veure'l amb relativa freqüència a la nostra vo-

lera, sortint o tornant a casa i també en altres ocasions com l'esmorzar d'escriptors per Sant Jordi. També vaig coincidir amb ell aquell 1 d'octubre. Va entrar a votar a la UNED i tothom es va posar a aplaudir quan va sortir. Va ser un moment d'una emoció que costa d'explicar.

Manuel, allà on sigues, que tingues a la vora bons llibres per seguir llegint. Això és el que vaig aprendre del meu mestre i del mestre del meu mestre. Que no ens falten mai els llibres i els professors per descobrir-nos-els. Podríem dir moltes coses. D'ell, de la seua persona, de la seua obra, de tot el que va fer. Podríem dir tots moltes coses. Però crec que el millor homenatge que podem fer és recordar-lo i llegir-lo. Així viurà entre nosaltres per sempre.

OPINIÓ

Emigdi Subirats
escriptor

Adéu a Manuel Pérez Bonfill

Ens ha deixat Manuel Pérez Bonfill, un dels més grans escriptors que ha donat la terra de l'Ebre. Manuel Pérez Bonfill es va guanyar un gran prestigi com a catedràtic de llengua i literatura castellanes a l'institut de Tortosa, tal com a ell li agrada anomenar-lo. Ha estat un intel·lectual extremadament compromès amb la classe obrera i amb la catalanitat. Nascut l'any 1926, va ser un dels xiquets del conflicte bèl·lic de 1936-1939, la guerra civil més incivil, sobre la qual ha reflexionat en nombrosos escrits. Als anys 1950 va endegar la seua

carrera literària lligada a dos capçaleres periodístiques de luxe, *Geminis* i *La Zuda*, que van incentivar la claror en un període d'extrema foscor cultural al país, així com, molt especialment, en aquella Tortosa conservadora i clerical del moment. També endegava la seua vinculació professional amb la docència, que el va portar a ser un professor admirat que va encaminar un llarg nombre de carreres literàries i artístiques.

La lluita obrera va marcar profundament la seua activitat pública als anys 1960, fet que el va portar a ser empresonat pel règim dictato-

rial per la seua activitat política clandestina. "Jo que no en soc, de feixista" era una de les populars frases del seu repertori com a docent. L'esperit democràtic l'ha acompanyat al llarg de la seua llarga vida, sempre compromès amb la lluita pels drets ciutadans i el rebuig als símbols i monuments franquistes que encara perduren a la ciutat malauradament.

L'any 2008 en el marc de la II Fira literària Joan Cid i Mulet de Jesús es tirava endavant el 1r concurs de treballs de recerca per a alumnes de 2n de batxillerat. Resultava guanyadora l'alumna Agnès Pe-

gueroles amb un estudi sobre el nostre professor de sempre. L'any següent va fer-ne la inauguració, durant la qual es va presentar un nou recull narratiu seu, *Abusos del ritual*, i es va endegar la campanya per tal que la Generalitat li concedís la Creu de Sant Jordi, la qual va fructificar el 2010. El govern català reconeixia la qualitat de la seua obra i la significada tasca docent que el feia mereixedor d'aquesta distinció, pel seu mestratge i la trajectòria cultural i cívica de referència a les Terres de l'Ebre. Posteriorment, Onada Edicions publicava la seua biografia, a cà-

rrrec de Xavier Garcia. L'ancià professor és un altre dels secrets ben guardats de la literatura catalana que calia difondre arreu. Aquesta reivindicació de la seua figura que s'havia realitzat durant els darrers anys va portar a tirar endavant l'Any Manuel Pérez Bonfill, el del seu norantè aniversari.

Vull morir lentament com les acàcies que arriba l'abril i ja no rebroten... vers del gran Gerard Vergés. Amic Manolo, ha arribat el teu abril! Beneït sigui el jorn el mes i l'any en què els poetes puguin escriure llurs versos basats sobre la pau. *Sic tibi terra levis!*